

Nr 497.

Av herr **Carleson**, *angående en beredskapslagstiftning att komma till användning vid inträdda eller hotande strider å arbetsmarknaden.*

I en av mig förut denna dag avgiven motion angående åtgärder för bevarande av arbetsfreden har framhållits, hurusom föreningsväsendet på arbetsmarknadens område genom dess omfattning och genom dess koncentration numera vunnit en enastående maktställning. Ur organisatorisk, teknisk synpunkt finnes icke längre något hinder för sammanslutningarna å arbetsmarknaden, närmast landsorganisationen och svenska arbetsgivareföreningen, att genom omfattande arbetsinställelser förlama så gott som hela produktionsapparaten. Och tecknen synas i varje fall tyda på, att man bör vara beredd på en dylik eventualitet, särskilt som sympatistrejker och sympatilockouter icke äro några främmande led i arbetsstriden. Därför har också i motionen framhållits, att staten icke längre kan stanna vid sin nuvarande mera neutrala, medlande ställning, vid storkonflikter och andra konflikter av allvarligare beskaffenhet. I en sådan konflikt får staten icke stå maktlös. Har man denna inställning, uppstår frågan, om medlen böra skapas vid konflikttillfället eller om de böra på förhand finnas utformade och ställda i beredskap. För min del anser jag, såsom i min föregående motion angivits, denna sistnämnda väg vara den enda tillräddiga. De maktmedel, som för ändamålet böra ställas till statens förfogande, böra en noggrann utredning kunna anvisa. Redan nu skulle ju kunna påpekas vissa nära till hands liggande medel. Sålunda borde man kunna tänka sig, att förbud för visst tillfälle eller för viss kortare tidsperiod utfärdades mot sympatistrejk och sympatilockout, alltså hindrande en utvidgning av en redan inträdd konflikt. Därutöver går ju steget till att direkt för visst tillfälle eller viss tid förbjuda alla konflikter eller rent av till förbud att fortsätta pågående konflikt, detta väl närmast i ändamål att tidsfrist skulle beredas en förlikningsmannainstitution att framkomma med förlikningsförslag. Man kan ju också tänka sig, att ett dylikt förbud mot strejk eller lockout kunde göras i avvaktan på en annan åtgärd, som dock måste betraktas såsom ett yttersta medel vid statens ingripande, nämligen en obligatorisk skiljedom.

I varje fall bliva de medel, som sålunda komma att tillgripas för att vid trängande behov hindra en förlamning av näringslivet, av synnerligen ömtålig och grannliga beskaffenhet. Ur det allmännas och näringslivets synpunkt bör det alltid betraktas såsom det lämpligaste och normala, att uppgörelser mellan parterna skola träffas genom parternas egna förhandlingar och åtgöranden.

När man emellertid enligt min mening bör vara beredd på att tillgripa extraordinära medel i extraordinära fall, bör man på förhand veta, vilka medel det

är, som kunna ställas till disposition, och i vilken ordning dessa medel skola användas. Detta förutsätter emellertid en lagstiftning, som icke utan svårighet och säkerligen icke utan olägenheter kan i en hast tillskapas. Försiktigheten synes därför bjuda, att man på förhand har ett förslag till en sådan lag författat och genom alla instanser förberett.

Redan tillvaron av ett sådant på förhand utarbetat lagförslag skulle måhända verka återhållande på stridigheterna. I varje fall kunde man då med den skyndsamhet förhållandena påkallade och med större auktoritet i en för näringslivet kritisk situation tillgripa något av dessa yttersta medel.

Denna motion avser sålunda icke att tillskapa någon lag i ämnet, som skulle utan vidare bli gällande. Motionen åsyftar i stället en beredskapslagstiftning. Eventuellt kunde man taga under övervägande att lämna regeringen fullmakt att under viss tid, exempelvis mellan riksdagarna, om sådana olyckliga tillfällen på arbetsmarknaden då inträffade, som ovan antytts, tillgripa visst eller vissa medel, som i lagstiftningen anvisades. En i nu angivet syfte utarbetad beredskapslagstiftning borde riksdagen lämnas tillfälle att granska och yttra sig över.

I anslutning till vad ovan sagts och under återopande av vad jag i övrigt anfört i först omnämnda motion, hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta förslag till lagstiftning av ovan angiven beskaffenhet och för ovan angivet ändamål, att tilllämpas efter det Kungl. Maj:t och riksdagen därom fattat beslut, samt för riksdagen framlägga sagda förslag till förberedande granskning och yttrande.

Stockholm den 23 januari 1934.

Conrad Carleson.

I motionen instämma:

Alfr. Nilsson,
Steneberg.

C. J. Ekman.

Oscar Osberg.